

Generalyň ogly

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Generalyň ogly GENERALYŇ OGLY

kitapcy.ru

Öňnin... Partiýasynyň ýygnagynda Erdoganı diňledim. Onuň Netanýahu hakdaky aýdýanlaryny el çarpyp makullasamam, her «Ysraýyl» diýende içimde «aý, goýsana» diýdim!

Bir ýurdy nyşanalamağyň ýerine, sözüni diňe jogapkärlere gönükdirseň dogry bolmazmy? Çünkü hazır (arasynda 1,5 milliony palestinaly 10 millionlyk) ysraýyl halkynyň aglabा köpcüligi Netanýahuwa garşy...

Erdoganı diňläp durkam ýadyma zol «generalyň ogly» düşdi durdy...

Ilki general kim, şony tanadaýyn:

Mattitýahu (Matti) Peled (1923-1995)...

Haýfada dünýä indi, Ierusalimde önüp-ösdi.

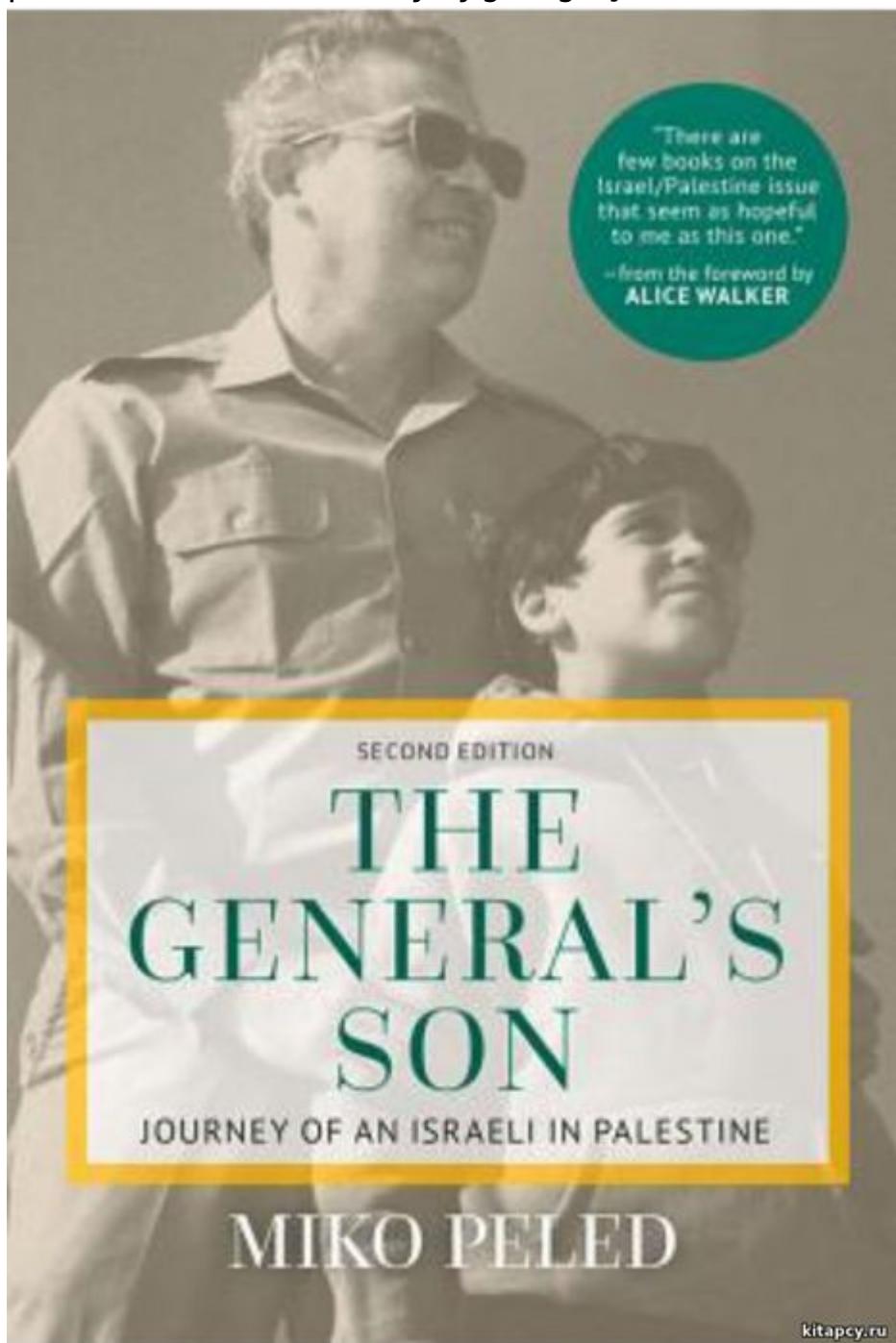
Sosialistik sionist ýaşlar guramasyna gatnaşdy.

Basybalyjy nemes faşistlerine garşy göreşmek üçin gurulan «Palmaç» jöhit paramilitar gorag guramasyna goşuldy. Ol ýerde onuň ýakyn dosty (Ysraýylyň geljekki premýer-ministri) Isak

Rabindi.

Ikinji jahan urşundan soñ Londonda hukuk ugrundan okap ýörkä, palestin bölünişiginiň yzyndan ýuze çykan graždanlyk urşuna gatnaşmak üçin Ierusalime gaýdyp geldi.

1948-nji ýylyň Arap-Ysraýyl urşunda gorag goşunlarynyň oñurgasy bolan milisiýa otrýadlaryna goşuldy. Yzyndan professional harbylyga geçdi:

* * *

50-nji ýyllaryň başynda (ýanynda ýene Rabin bardy) harby kolležde bilim almak üçin Angliýa ugradyldy...

Ysraýylyň 1956-njy ýylda Gazany okkupirlän wagtynda sebitiň

harby serkerdesi we gubernatory bolup işledi. Şol döwürem onuň durmuşynda öwrülişik sepgidi boldy:

Onuň palestinalyalar hakda bilyän zady, ýakyndan-daşdan gatnaşygy ýokdy, ilkinji gezek arap dilini öwrendi...

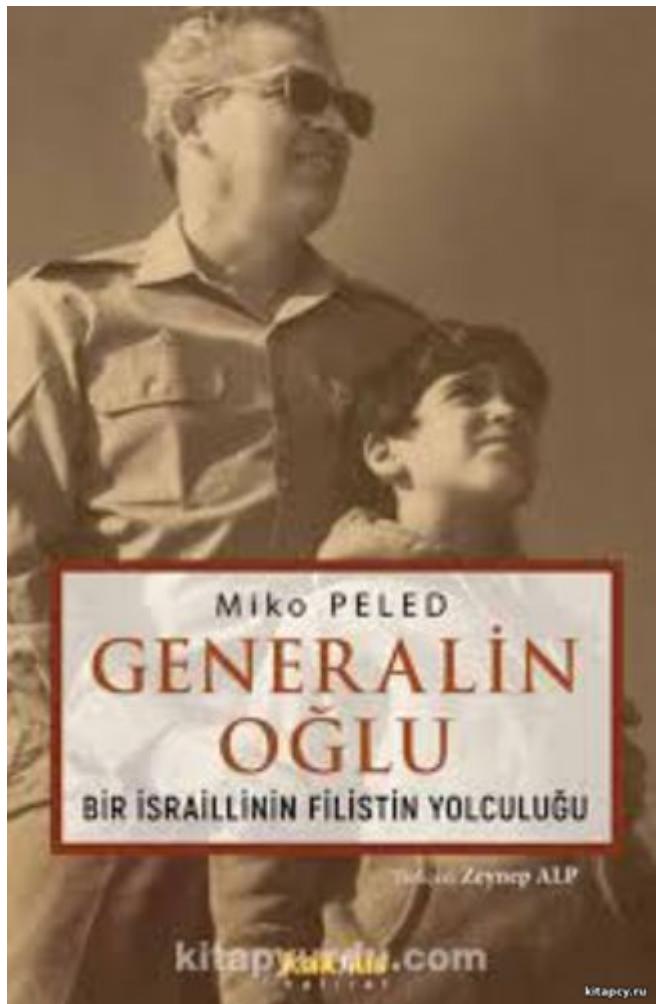
1967-nji ýıldaky Arap-Ysraýyl «6 gün» uruşlaryna brigada generaly bolup gatnaşdy. «Bürgütdi». Goşunyň legal we legal däl kabul edişleri bilen gidişdi. İki ýıldan soñ otstawka çykdy. Uly gahryman ýaly nepaga ugradyldy. Emma harby gullukdan daşlaşmadı:

- Wýetnamda amerikan esgerlerine tälîm berdi;
- Kongoda çepçi Lumumba garşı diktator Mobutu Sekonyň esgerlerine tälîm berdi;
- Eýranda Musaddyga garşı Pehlewi şanyň esgerlerine tälîm berdi.

Yzyndanam...

ABŞ-nyň UCLA ýokary okuw jaýlarynda (geljekki dosty) müsürli ýazyjy Nejib Mahfuz hakda monografiýa ýazdy. Tel-Awie uniwersitetinde Arap edebiýaty bölümünü açdy, bölüme başlyklyk etdi. Arap dilindäki birnäçe eseri ibrany diline terjime etdi. Soňlugu bilen Peled öz syýasy garaýyşlaryny derñew astyna aldy. Bir döwür agzasy bolan İşçiler partiýasyna berk tankydy bellikleri etdi...

Hem:

* * *

1975-nji ýyl. Peled Ysraýyl-Palestina Ýaraşyk geňeşini (ICIPP) esaslandyryjylaryň biri boldy. Ysraýyly 1967-nji ýylda basyp alan ýerlerinden çekilmäge we bu ýerlerde garaşsyz Palestina döwletini gurmaga hem-de Ierusalimi özara paýlaşmaga çagyrdы. Ýagnы, ol «iki döwletli» çözgüdiň tarapdarydy...

Peled Palestinany Azat-ediş guramasy (PAEG) we onuň ýolbaşçysy Ýaser Arafat bilen gatnaşyk açdy. (Ony tanyşdyran PAEG-li doktor Sartawiniň we müsürlı jöhit kommunist Anri Kurieliň janyna kast edildi).

Bu gatnaşyklary we metbugatda eden çykyşlary sebäpli Peled egindeşleri tarapyndan «duşmanyň ülpeti» hasaplanmaga başlandy. Ýan bermedi. 1977-nji ýylda Ysraýylyň cepci «Ak kepderi» partiýasynyň deputatlygyna saýlandy...

Dosty Rabini Oslo ýaraşyk gepleşiklerine gatnaşmaga yrdы. Emma Rabini basylyp alynan ýerlerdäki gödek adam hukuklarynyň bozulýandygy sebäpli berk ýazgarmakdanam çekinmedi. Şeýdibem

aralary açyldy...

1982-nji ýylda Birinji Liwan үрşunda gurulan «Ýeş Gwul» hereketiniň turzan үрşuna gatnaşmakdan ýüz öwren ätiýaçdaky harbylary goldady. (Şolardan 200 adam türmä salyndy).

Peled bir döwür egin-egne berip söweşen egindeşlerini «ýönekey halky bombalaýan uruş jenaýatkärleri» diýip yylan etdi. Ykbal Peledi nireden nirä getirdi...

1995-nji ýylda aradan çykan Peled Ysraýylada şindizem uly hormat bilen ýatlanýar. Şeýle-de:

Onuň gyzy professor Nurit Peled-Elhananyň 14 ýaşly gyzy Smadar 1997-nji ýylda Ierusalimde bolan «janly bomba» teraktynda gurban boldy!

Muňa garamazdan... Pelediň ogly («Ysraýyl-Palestina bir bitewi döwlet» bolup ýaşamagyň tarapdary, sionizme garşy) Miko Peled kakasynyň we özüniň parahatsöýüjilikli göreş ýoluny beýan etdi: «Generalyň ogly»...

Käşgä Erdoganam bir kitap okasa... Çünkü owadan gürläniň bilen parahatçylyk geläýenok.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti. 17.11.2023 ý. Publisistika